

Mötesanteckningar från samverkansgruppen för miljöanpassad vattenkraft

Kalvträsk 190130

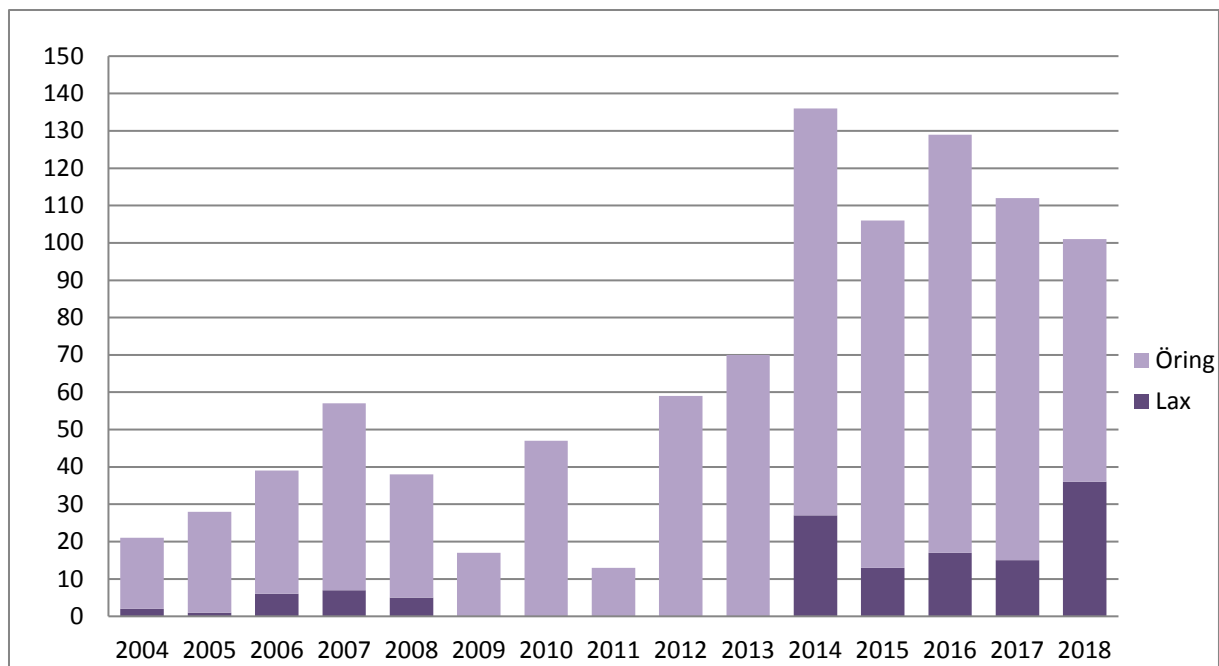
20 deltagare

Fiskvandring (Sandra Åström Skellefte kraft)

Skellefte kraft redovisade årets fiskvandring vid Bruksfors, Sågfors och Fredriksfors.

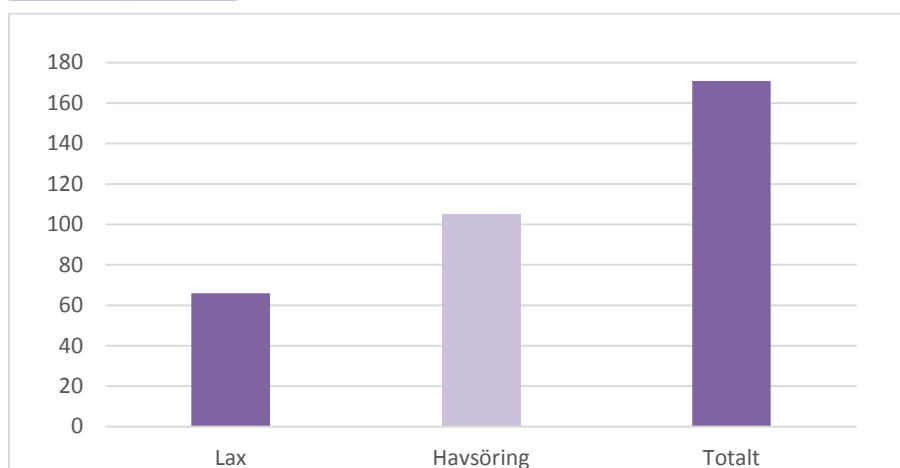
Fredriksfors

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lax	2	1	6	7	5	0	0	0	0	0	27	13	17	15	36
Öring	19	27	33	50	33	17	47	13	59	70	109	93	112	97	65
Totalt	21	28	39	57	38	17	47	13	59	70	136	106	129	112	101

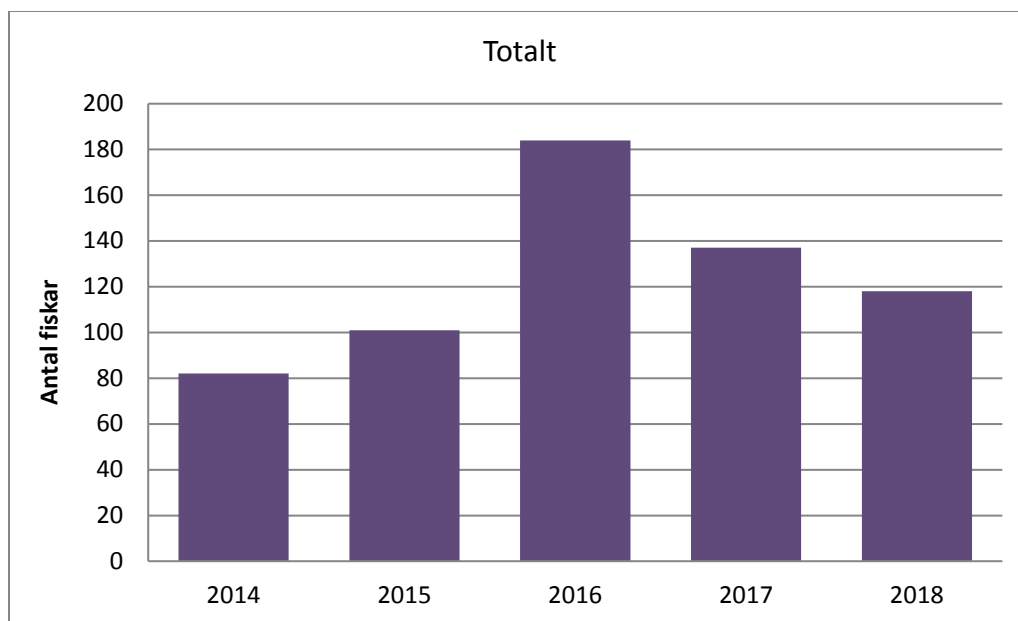
Sågfors

	2018
Lax	66
Havsöring	105
Totalt	171

Bruksfors

	2014	2015	2016	2017	2018
Nya	62	74	66	56	13
Gamla	20	27	118	81	105
Totalt	82	101	184	137	118

Fler vandrar i Sågfors. En teori är att fisk stannar mellan kraftverken och övervintrar. En annan teori är att Fredriksfors är mer svårvandrad.

Fråga: Finns någon tanke om analys från Skellefte kraft.

Svar: Finns inget planerat i nuläget från Skellefte Kraft. Länsstyrelsen ska titta på vad som kan analyseras.

Resultaten från kameror nedströms Bruksfors visar inte på någon anhopning av lax och havsöring. Försöken har inte inkluderat vårvandrande arter och sik. Uppgifter från Robertsfors kommun (Dante Dahlgren) om att mycket sik har fastnat nedströms.

Länsstyrelsen och Skellefte kraft bör ha en dialog om fortsättning av försöket för att kunna inkludera andra fiskar än lax och havsöring.

Lidsträskdammen (Sandra Åström Skellefte kraft)

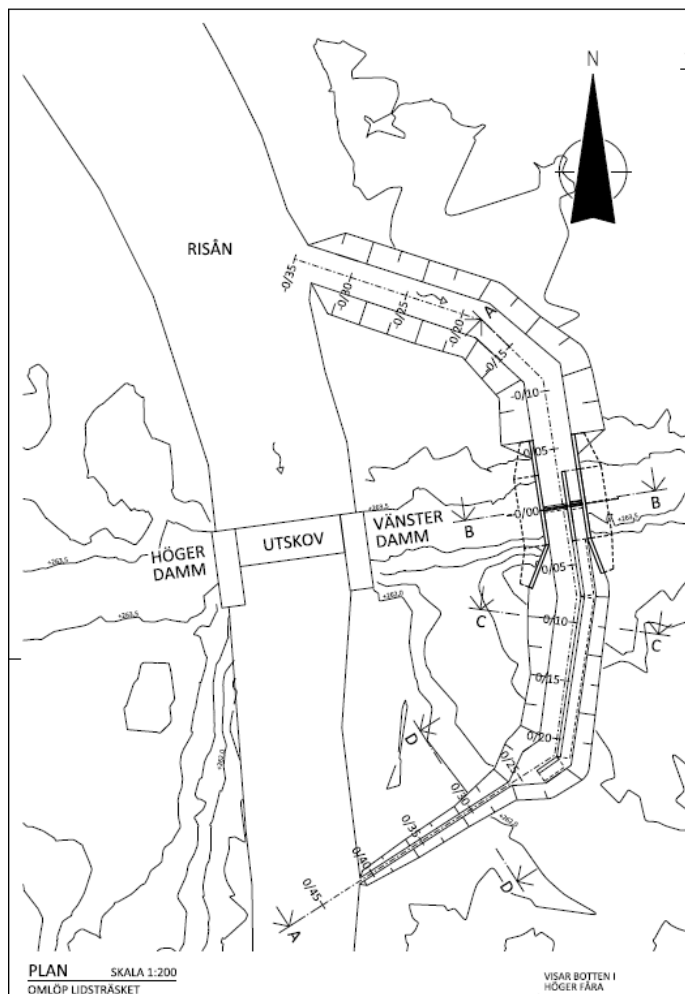
Skellefte kraft presenterade förslag på omlöp vid Lidsträskdammen för att skapa fria vandringsvägar.

- » I läget för dammen anläggs en utskovskonstruktion i betong med luckavstängning.
- » Nedströms fiskvägens utskov anläggs ett trapetsformat omlöp.

- » Omlöpet uppströms utskovet anläggs på samma bottennivå på hela dess bredd.
- » Nedströms utskovet anläggs omlöpet på två olika nivåer då utskovet består av två olika tröskelnivåer.
  - Lägre tröskelnivån ligger på +261,5 möh
  - Högre tröskelnivån ligger på +262,0 möh.
- » Fårorna skiljs åt med en ledmur i betong, murens längd är 24 m.
- » Öring, harr och sik kommer att i huvudsak vandra i det vänstra utskovet.
- » Lake kommer i huvudsak att vandra i det högra utskovet under december månad.
- » Vattendjup och vattenhastigheter kommer att möjliggöra en relativt enkel passage för samtliga förekommande fiskarter.

Drift av utskoven

- » Vänster utskov (höga tröskeln) med sätt mellan nivå 262,73 och 262,55 möh (700-400 l/s) (serie 2)
- » Vänster utskov utan sätt mellan nivå 262,55 och 262,39 (700-400 l/s) (serie 1)
- » Höger utskov (Låga tröskeln) mellan nivå 262,39 och 261,95 (1500-400 l/s) (serie 3)
- » Byte av sätt vid fiskväg behöver genomföras ca 1 gång i månaden.

Funktion

- » Vattenhastigheter mellan 0,41 och 1,16 m/s beroende på konfiguration och vattennivå
- » Minsta vattendjup mellan 0,28 och 1,16 m beroende på konfiguration och vattennivå
- » En stor andel av flödet kommer att passera genom fiskvägen
- » Ofta kommer hela flödet att passera genom fiskvägen.

Fråga: Är en ggr/månad tillräckligt för besök.

Svar (Skekraft): Det är minsta som besöks. Oftare när det är intensiva perioder.

Fråga: Hur ofta går ni under dämningens gräns? Upplevs varit väldigt lågt efter vintern.

Svar (Skekraft): Aldrig egentligen utom vid extrema händelser.

Fråga: Finns det tankar att se över gränserna idag med tanke på miljön? Viktigt med vattenkvalitet i framtiden.

Svar (Skekraft): Alla anläggningar ska omprövas.

Fråga: Om man är orolig för att dämninggränser inte sköts kan man se då?

Svar (Skekraft): Det ska gå att se. Kanske finns det behov av en infoskylt kring detta?

Fråga: Ska nuvarande fisklucka vara kvar vid en byggnation av omlöp?

Svar (Skekraft): Nej

Fråga: Kommer regleringen att skötas manuellt även fortsättningsvis?

Svar (Skekraft): Ja, eftersom det inte finns någon strömförsörjning.

Fråga: Riskerar det att bli några problem med is i omlöpet under vintern?

Svar (Skekraft): Nej, det ska det inte utgöra något problem.

Fråga: Är lönsamhetsberäkningar gjorda med tanke på omlöp kontra utrivning?

Svar (Skekraft): Lönsamhetsberäkningar är gjorda. Lidsträsk är den viktigaste reglerdammen sett ur ekonomisk vinkel

Fråga: Hur kommer anlockningen att fungera

Svar (Skekraft): I stort sett allt vatten går i omlöpet vilket anlockar bra.

Reglering av Bygdeträsket (Öppen fråga)

Upplevelsen är att något hände på 60-talet. Nu är sik och siklöja borta och det växer buskar i stranden där det tidigare varit vatten.

Boende kring sjön har fortfarande många funderingar om regleringen sköts på rätt sätt.

Fråga: Finns det karta över dubbarna som ska visa vattennivå?

Svar (Skekraft): Ja, det finns (se nedan, infogat efter mötet)

Viktigt är att det är dompegeln som styr nivån enligt domen.

Lantmäteriet har kollat och stämt av med alla ändringar av höjdsystem.

Sik och siklöja har till stora delar försvunnit från Bygdeträsket men det finns inga provfisken som visar på hur det egentligen ser ut.

Arbetsuppgift: Mattias (Samverkansprojekt Rickleån) sammankallar Skellefte kraft, Skellefteå, Robertsfors, och Norsjö kommun samt Länsstyrelsens miljöövervakning till ett möte där vi kan se hur vi i samverkan kan utreda fiskbestånden i de reglerade sjöarna.

Arbetsuppgift: Mattias (Samverkansprojekt Rickleån) i samverkan med Skellefte kraft ser över hur informationen om Bygdeträskets reglering kan förtydligas och nå ut till berörda.

Vattendirektivet – Hydrologisk regim (Mats Johansson Länsstyrelsen)

Komplicerade beräkningar ligger bakom den hydrologiska statusen och det är svårt att sätta sig in i ämnet.

Den stora frågan för Rickleån är att utreda hur kraftverk och regleringsmagasin kan anpassas för att uppnå god ekologisk status. Det är SMHI som har kapaciteten att genomföra ett sådant projekt. Skellefte kraft är positiva att delta aktivt och med delfinansiering.

Arbetsuppgift: Mattias (Samverkansprojekt Rickleån) sammankallar SMHI, Skellefte kraft och Länsstyrelsen för att se hur vi löser detta på bästa sätt.

Nationella planen (Tina Buckland Länsstyrelsen)

Alla kraftverk inkl. reglerdammar ska omprövas utifrån miljöbalken (de flesta har äldre vattendomar). Detta ska göras under 20 års tid och med ekonomiskt stöd av vattenkraftsfonden som de större bolagen står bakom.

Nationella planen (NAP) tas fram av Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med berörda och den kommer att säga i vilken ordning Sveriges alla vattenkraftverk ska omprövas. Den beräknas vara klar innan året är slut. Där vet vi inte var Rickleån kommer att hamna. Men med tanke på det underlag som tas fram i samverkansgruppen hoppas vi att Rickleån prioriteras högt.

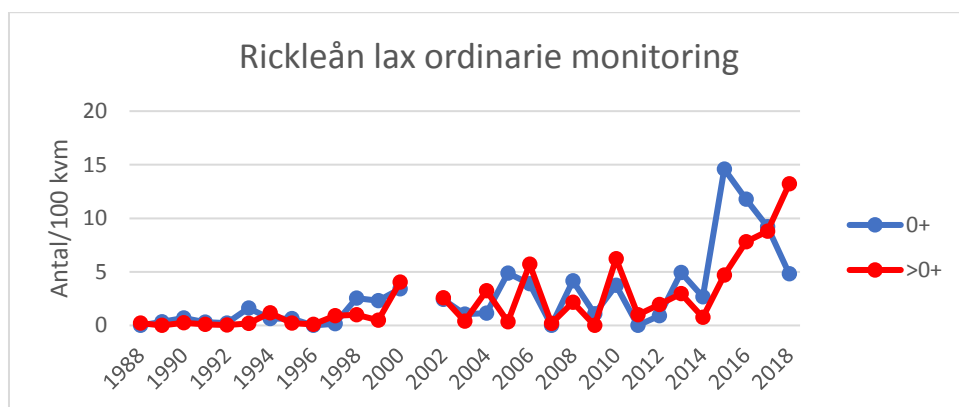

Vad händer framöver?

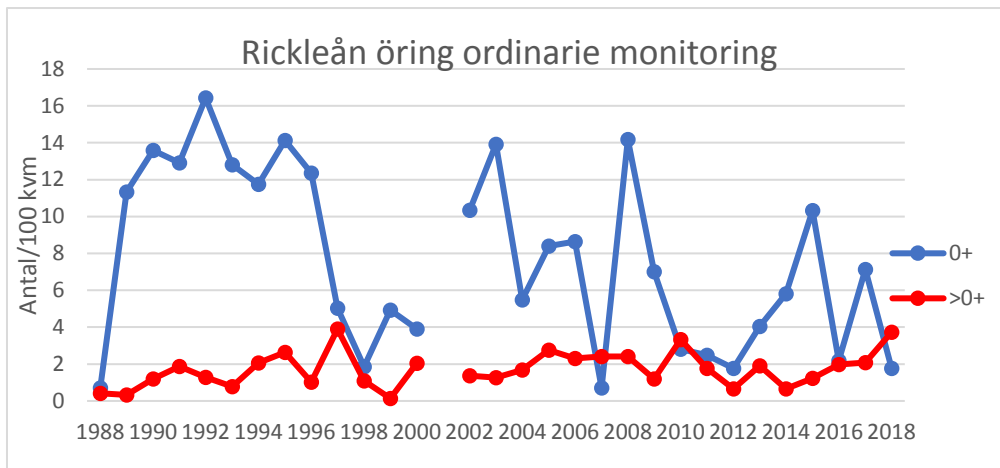

Lax och havsöring i Rickleån (Ulf Carlsson Länsstyrelsen)

Laxföryngringen är på väg ner i Rickleån vilket också kan ses i omkringliggande älvar.

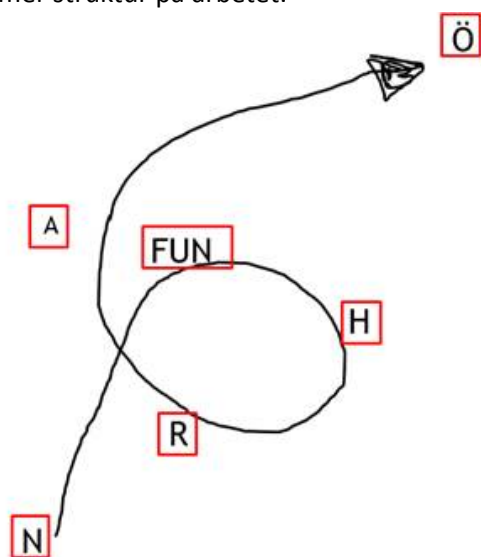
Det går även att se en nedåtgående trend hos havsöringen. Dock stora variationer från år till år.

Resten av Ulfs bildspel kommer att läggas ut på hemsidan www.samverkanricklean.se

Avslutning – gruppens ordförande Ulf Carlsson

Nu måste det till mer verkstad inför nästa möte. Ulf har, efter mötet, tagit fram ett förslag på mall för att få mer struktur på arbetet.

NULÄGE - var är vi nu?
ÖNSKAT LÄGE - vad vill vi?
HINDER - Vad hindrar oss?
RESURSER - Vad behöver vi?
AGERA - vad behöver vi göra?
FÖLJA UPP NÄR - Hur och när

Arbetsuppgift: Mattias (Samverkansprojekt Rickleån) sammanställer ett första utkast för Lidsträskdammen utifrån nedanstående mall.

Åtgärdsområde

Vattenförekomst, konnektivitet

Plats/anläggning

Ex Lidsträskdammen

Nulägesbeskrivning och problematik

- Beskrivning, Vad vet vi om omfattningen och de problem som finns m.m. Påverkas statusklassningen av problemet eller problemen?

Målsättning

- God ekologisk status m.m.
- Vad innebär god ekologisk status för just denna plats
- -konnektivitet

Data/underlag

- Vad finns?
- Vad behöver vi?
- Vem tar fram underlag som behövs
- När ska underlag som behövs för eventuell åtgärd vara klara?

Förslag till åtgärd eller åtgärder

- Vad måste till för att uppnå målsättningen?
- Olika former av lösningar och förslag läggs fram. Bearbetas och bedöms. Detta ska tydligt dokumenteras så det går att följa gruppens resonemang och slutsats.

Slutligt valt förslag till åtgärd från gruppen